

Hvar nist Skolskap/ wendskap/ fiendskap/ eller andre Menniskors be-
 melser/ förslag eller påfund/ vet någon måtte oss aff hälle eller thet ifrån
 trängie skal/ oss så sant Gudh hjelpe/ igenom sit helige Evangelium.
 Och thet vil yttermere wisso och högre förwarning och stadfästelse/
 at thet handling och tillsammans sätning och endrächtelige be-
 wilning/ och alt anar hwad som förestifwit står/ effter alles wäres och
 menige Kristens Råd/ Ridderskaps/ Biscopers/ Prelaters/ Ståns-
 ders/ Ståders/ Riksförlags och then menige Mans öfwer beede Rikets/
 samsälte och sonnerlige släktige böner/ begäring och endrächtelige fulbor-
 dan och vet wäret frige wilkor enödde och oerwingade på menige Swerri-
 ges Rikets Cronas Inbyggares wälsfärd/ roligheet/ roste och gagn-
 wägne stede är/ och thet samme lofwet/ sworet/ tillsagdt/ stadfäst/ bekräft-
 tigt och bewilget hafwe/ låte wij alle samsälte och sonnerligen som här
 nu tilstädes äro/ eller warit hafwe/ och hwar och en för sig och sine eff-
 terkommande och arfwinger/ til ett ewigt wittnesbörd/ at alt thetta sät-
 telse och rådsligen hållas skal/ alles wäres egne och öfwerdödde/ samt Cap-
 tals/ Ståders och Häreders Insläde och Sigill/ här nedan före sät-
 telse/ och hafwe thet medh egne händer underskrifwit. Thet emot hafwer
 wär nådigaste Jurfte och Herre/ och bödhete wäret nådige öfwerhett
 och Arfwinger/ lofwat och tillsagdt/ at wädh mæcht hålla förbemälte wär
 Christelige Religions/ och oss thet wädh bestodde och förswore/ emot
 Diefwulens illstahet och Menniskors påfund/ churledhet och
 thaff Menniskors illstahet kan warde optänckt/ som icke komma
 merens medh Gudh klarr och rene Ord och then Augoburgske Con-
 fession/ som sig thet wädh grundar. Theslötes så wädh thet och hälle oss
 Sweriges bestrefne Ladh/ alle wälsfärdige Privilegier/ och ältre och
 ältre såsom sine trogne Underlåter/ och til thetas och Kristens rätt/ och
 aldrig skilja och förhålla/ såsom rätt inslode Swenske Arfwinger
 ättur och bär at göra/ och som thetas Jurfelige rådet för Gudh och
 le Wärdem kunne wädh ett gott Samwete/ och att thetas Jurfte
 lige rådet fullkommligen embetres. Datum Norrköping/
 then 22. Martij Åhr/ etc. 1604.

Kongl : May :
 Stadgha / giord på
 Riksdaghen vthi
 Örebro.

Åhr
 M. DC. XVII.

Tryckt i Stockholm / hos
 Hendrich Keyser /

ustaff

Adolph / medh

Guds Nåde / Swe-

rigis / Gdhis och Wendis

erhördte Konung och

Arffurste / Storfurste til Finland / Herrig til Estland och Westmanne-
land / etc. Gdte witterligit / At andock på dithillige Riksdaghar / så
och eliest offra stadgar ochordinerz är / at ingen Riktsens troghen man
Vnderfate och Inbögare / vnder hwariahanda preterit thet och wara
kunde / stulle besöka e^{re} / Äghet omgange och gemeenskap hafwa medh
Konungen i Pålant eller hans barn och anhang / I lista måtto äre och
tillförende höge witten lagde på alle them / som falla ifrån wår Christe-
lige Troo och reena Ewangelij Lära / til then Påwiste Wilsarelse: Ale
föret / at sådanne pläga som effrast påföra Rikset mycken skade / eloch
och fahrligheet: Lijkmål så äre sådane wålmeente Stadgar och påbudh
kemne hoos mången i förgärenheet / och hoos en deel slagne aldeles i wå-
dret och förachtade. Men effter saram sligh aff sådant Partij dageligen
förmerar och på thet ingen medh rådt eller sken någon sin owerenheet
skal kunna inträda / och sligh thet medh wele endställa / så hafwa wij
nu rådt sampt och nådigt achtat / på thenna Riksdagh medh sampeli-
gen Riktsens Ständers Ja och Samtycke / at göra en Stadga och
Ordning / om alle them som här effter något omgange och gemeenskap
thet wære sligh medh breff / Budh eller i annan mette / hafwa m^{is} Kon.
Sigismundo i Pålant och hans medhållare: Såsem och som them som
falla ifrån wår Christeliga Troo til thet Påwesta Affgaderij: Och thet
brede widh förordnat hwaricem och enem flit straff effter hans brott / så
som här effter föllet.

Til thet Första. Alla the som besännes och öfwerengas at besöka Ko-
nungen

9584

nungen i Påländ / Fröken Anna / Konungens i Påländ; Söner / the-
ras Råd och tjänare / som hoos them achte öro / och något hafwa
på Konungens megn at beställa / thet wäre sgh Swenske eller Deblän-
ste / hwad heller thet seer medh Breff / Budd eller och i egen Person /
och hwariahanda Saak thet wäre kan / ingen vndantagandes ? Han
skal hållas och achtas för en wår Rikssens oerrogen Man / och straffas
som en skeddare / och alt hans Gudz / löst och fast / wäre sersallit vnder
Swergis Crona.

Til thet andra. Hwilken som besitter någon annan aff the vth-
wikat och viltuglagde Swenske / eller och andre thetas Mithellare /
medh Budd eller breff / at stempla något medh them / til wår och Rå-
der adlandjens Rådha och sbedare / eller skrifwer eller sänder Tydender
och Rundskaper / och blifwer thet til sagbrunnas / han skal straffas til
Lijff och Gudz / som om the sere sagdt är / vthan alle nåder. Men kan
han icke svertygas medh så / at hafwa något sådant skrifwit eller
Budd sändt / som och och Rikset kunde lända til skada / vthan allena the
som honom selsk pruarim och enstake anginge / han skal serskissas / an-
der / och komma här aldrig in igen medh mig. Han skades ninter
wäre sader. Och alt hans Jordegodz skal fallä. Hans nåder Bröder och
Erffvingar / som aff sådana Budd och skrifwoller inter mist hafwa.
Dog hwat någon vthlader at skada eller wandra / begifwer sig i mör-
let tid / til the Papieler eller til Påländ / och en hand wår eller Rå-
der want / owerandes at the samma slag til Konungen i Påländ eller
hans Anhing sagit hote / besitte honom medh Lijff Breff eller Budd
at länd han wäre vthskat och enstallat / medh sådana besittit / at
så snart mitterligt blifwer at han vthskat är warden Påländ eller Pö-
stallit / ingen hand wår eller Råder want at svertygas effter thet dag gemen-
skap medh honom hafwer / medh så / som skeddare skär.

Til thet Tredde. Hvilken någon Budd eller Breff sändt Konungen i
Påländ / Fröken Anna / någon vthskat Swensk och andre aff the
wår / om hwilke mitterligt är / at the ära Konungen i Påländ / rikst
eller eländ svertygas hand och hand Anhing sbedare och framgån-
der thet snart vppenbarar sig / eller i wår främman / serskissas och
andret wår på the Öster Herragat Wån / så rikligt at man kan så
som som serskissas sbedare / fast / wäre serskissas. Seder thet eller kom-
mer honom sbedare i blader / at han icke selsk kan wår svertygas
sbedare / eller huru thet til honom kom / så wår sgh / om så på sgh sgh

23.
selsk sine Edd / at han thet en meet eller en hade så lång tijdd och tilfälle
thet at vptäckta / så at Buddragaren kunde sakt tagas / hwarken aff ho-
nem selsk eller andre / och wår sbedare sakt ladda. Men dåliet han Bres-
met / och thet sbedare blifwer vppenbart och kommer i dagz ljuset. I så skal
han som thet dulgt hafwer / så framt Bresfren och Budden är tempne
itän Konungen i Påländ / Fröken Anna / Konungens Söner / thetas
Råd och tjänare eller vthliggiere : Eller och at the något sgh bulle
som och och Rikset angår / blifwer straffat til Lijff och Gudz. Men haf-
wer Bresfren wår aff androm skrifwit eller i priuot Safer / I så skal
han serskissas Landet som thet dulgt hafwer / och Jordegodz sage näste
Bröder och Erffvinger.

Til thet Fjerde. Hvilken som metterligen sådanne Breff ef-
fer Budd sdrer / och blifwer thet medh beslagen / skal effter som om selsk-
me Bresfrens egenkap sagdt är / lijta medh thet som sänder eller ddb /
hållen och straffat warba.

Til thet Femte. Ihen som anammar Konungen i Påländ; Pa-
center. thet at vthskissa här inrikes ibland vnderfaterne / hwad
heller han är aff Konungens i Påländ selsk hys insender / eller patenter-
ne ett eller flere / eliest te sghne i hans händer / och han them vpladd och
vthbreder ibland thet ensaldige Almoghe at komma obeständ tilrägga:
Eller och Elliest sdrer them här in medh meet och wilie / han skal straf-
fas til Lijff och Gudz / vthan alla nåder. Och hwilken som om sådane
metskap här / och thet en vppenbarar / achas lijta godh medh honom
som thet sdrer.

Til thet Sidtte. Hwar och någon aff Konungen i Påländ; La-
ranter som sgh hålla anten in på Grånsen / eller elliest låta sinna sgh
här in i Landet / blifwer betrodd och fast tagen / han skal straffas srm en
Förredare. Och thet som en sådan Lurant eller Patente dragare kan
så medh husiruder / och honom serskerer wår Besalningsmän i hån-
der / han skal och bet alla alt thet brogliges Gudz / löst och fast : Och thet
han Pattrig är / aff och sdrer srm srm belönt blifwa. Men tvert om /
thet en sådan Spejare eller Luranter metterligen koser och berber gerer /
eller i några måtto til hielp kommer / medh råd och ddb / han skal ach-
tas lijta godh medh thet andra / och straffas på samma sätt.

Til thet Siunde. Hvilken som och befinnes at löpa srm
Landet / vthskissandes en hoop Edgner / thet aff sbedare buller / srm och
mishfstånd kunde sgh sdrer saka / han skal effter som Edgner är til eller

A iij

skadan

hvar på sig / straffas anten til lijfwet / eller och til stupone / och thet
medh förwiffas landet.

Til thet Örtande. Hvilken Fader / Förmånare eller Förmant /
sem sender sin Son eller Släbting utländest / til studium til någon
ort / som Konungen och Påniste Cronan i någon mätte år subiekt och
underbån / thet wære sig i Pälant / Litteren / Preussen / Liffland eller
andret orter / Eller och råder honom at begifwa sig uti någon Jesuwi-
tiste eller andre Papistiske Collegia / han skal thet sådant blifwer lagh-
ligen öfwerfogad / förwiffas landet / och hafwa siet Jordagods förbru-
ket under nålke Frenner.

Til thet Nijende. Men drager någon sliff ochan sine fördrar /
Förmånare eller Förmanters rådh och wettkap på någon sådan ort
som sagde är / så wære han soaktid: Dogh så / at han i medlet ridd
wettligen kke hielper honom medh penningar eller annat slukt / och
then andra / sem aff eghet bewilgh sig sådant förtegh / wære hie
medh Wilugh lagh i swer Swerigis Ryste och nålke Frenner kan tage
Gudz hand.

Til thet Tjunde. Hwar och nålke hie til / eller efter
thenna Dogh / han wære hwar hwar hwar / sem nu genom Gudz
wille i Christlige Tro och Evangelij lara / sem nu genom Gudz
wille i waret lara Pälant / til thet Papistiske lara / han
skal aldrig hafwa hwar hwar Bening eller hwar hwar / Han
något arff / rät eller rättighet / innan Swerigis Ryste / Han
och wære Wilugh hwar hwar alt Swerigis. Men kommer och någon in
i Ryste / sem hwar hwar hwar at betrakta och Refers Bndgemen
medh siet Jesuistisk och Papistisk lara / han skal siet en Bpess
och Frenners sliffare til sådant straffat warba.

Til thet Fioffe. Ed skal och alle Papister / sem anten
Swerigis lara lara sig hie til hwar hwar hwar i Ståttat och
på landet uter hwar hwar / hie medh tilaght / pålaght och besatt mo-
te / uter hwar hwar hwar hwar hwar / innan tre Wärdet efter thet
ta Dies / Hwar och siet hwar hwar Swerigis hwar hwar / efter
hwar hwar hwar hwar hwar / sem Papistisk wære / han skal straff
for hwar hwar hwar hwar hwar / och then thet hwar hwar hwar
något och most uter hwar hwar hwar i sinet / sem in hwar
lara.

Til thet Tioffe. At til wettandes at thenna wære Sathas
fati i alla Demmar och Rättegänger hafwa lagha krafft / och blifwa
aff allom achtat och hållen / widh straff som förbjudt hwar / så länge och
til thet then twist och missförstånd / sem emellan Öf och Swerigis Crea-
na på then ena sidhan / och Konung Sigismundo och hans Medhållare
är på then andra sidhan / kan genom Gudz nådighe försynn bilagd och
stillat warba.

Til thet Adsta. Och på thet all omwrtigh och stadeligh Disputans
må i lijdh företagen warba / så är hwar på Riksdagen gert funnit / och
aff H. M. wære elstelige käre Frow modder på H. R. Hertig Carl Phi-
lips / och aff H. R. Hertig Johan / på bågge thetas käre hwar hwar wagner
måtto emoot och Ryste / eller gde sig aff andres Stämpling och
Prachtifer deklachtige / så at the anten med breff budh / eller i egen Per-
son bestia Konungen i Pälant eller hans Anhang och Medhållare / el-
ler och komma hie in medh Breff eller Budh / anten sende eller aff eghen
ondsta dragne / bestandes i så mätte emoot then 1. 2. 3. 4. 5. och 6. Ar-
tikel i Stadgan: Och thet wære fast tagne och gripne innan Förlendmen
the stola lijta widh then om Konungadömet gripes antwardas och i
hender uti wære hwar at ransakas / dömas och sedan til Execution tagas
vthan någon geensign eller hinder. Men tager sig någon thet oråd
före / at han något prädicerat emoot någon aff Arffursterne / thetas
Hwofwer / Barn / Råd och Tienare / eller thetas enstelte Stat /
och blifwer i Förlendmen gripen och slagen / om hans gerning stolt
Arffursterne hafwa macht siet hwar at ransaka och dömma så wite lagen /
thetas Donationes och wälsångae privilegia medh giswa / och och efter
Donationen Wadrdatten förbehållen. Efter sem och hwar någon
thetas Tienare och Edhswerne Underfate blifwe gripen i Konunge-
dömet / så wære twi then / och på thetas begiran til ransakning öfwer-
antwarda lara: Doch then bestardade i lijta mätte Appellationis bene-
fium efter Donationen förbehållen. I lijta mätte skal och i Förlend-
men ransakas em the Måkl som begtas emoot then 7. 8. 9. 10. och 11.
Artikel i thenne Stadga: Sådsem och eliest Arffursterne sin Jurisdiction
Andeligh och Beridyligh / efter Donationerne aleijdh blifwe förbehål-
len: Allena vnder tagandes Förladerij / sem emoot och Cronan för-
nemligen dirigerat är / hwar hwar Ransakning och doom efter Swerigis
lagh Arffdröningens / Testamentaens och Donationernes rätta för-
stånd

ståndh / så och tillgitt Bruuk / och allena tilstår. Wij bibie förthenstul
 här medh alle Swerigis Rikets Inbyggare högre och lägre / Andelige
 och Werldlylige / Så och alle wärande och Handelsmän innan Swe-
 rigis Örenhet / at the sigh råtta efter thenna wår stadgade wille. I
 lijte måder besalle wij alle Härethöfdingar / at the ochi alle Lagha
 Tingh / så och Borgmästare och Råd / at the på Rådstugorne treer gån-
 ger om året låte opläsa för Wenigheten thenna wår Stadga / Och
 wile thet hoos och biude strengeligen alle wåre Officerer / högre och lägre
 herdes Stadhållare / Landzenderne och på Fästningerne / Fougder /
 Borgmästare och Råd / Tullendret / Strismare / Land och Fier-
 dingarna / så och alle andre Befalningsmän / at the hafwe en Rikigh
 upsyn och waktande ögha hwat ochi sin Befalning / på alle them som
 bruta emot thenne wår gjorde Ordning / Och thet the någon besid / at
 the så medh honom procedere och skfare efter Lagen och thenna wår
 Stadga. Icke tillståndes någon at spåda här emot / medh mindre
 the sielfwe wile swora til Saken. Thet hwat och en mett sigh fulkomli-
 gen efterdras. Til gittermere wisso / under wår Konunglige hand
 och Secret Actum Drebroos then Februarij.
 Anno 1617.

Gustavus Adolphus.

Konungl. Mått i Jan. 1617.
 H. 1617

Den Sannfärdig Berättelse om kære
Öfvermåttlon Herlige

4. 26.
3

Sammantomst och Herraniöte

Om en villan i de Rymme
hoge potentater

De Stenigstige Högborne
Högster och Hertar

Her Gustaf Adolph Den

Andre, Drottens, edigles och

Offandes re. Konung, Stor,

turke till Finland, Hertig

till Ostland och Carleby

Herre öfver Ingermannland etc.

Her Christian Den Nerde

Danmarks, Norges, Slesvig och Dendens

och edigle Konung, turke till Schleswig

Holsteyn Stormark och Liffmarsske

Öfver till oldenburg och Del,

menborg etc.

Afr 1619 den 25 Februarij i den hufnsta

Halland och Danmarks Råde Sampt

hvar kære sags sig på siner med. a.

get och hvar sig på siner af

tillgaget

Till en Enigh och en nelse att

ärneket tillgagene

Stockholm

ANNO: MDCXIX